

WETLANDS IN VIET NAM: ACTION NEEDED NOW TO ADDRESS NEW THREATS

Jake Brunner, Vietnam Country Program Coordinator, IUCN

February 27, 2010

His Excellency Prof. Dr. Bui Cach Tuyen – Director General – Viet Nam Environment Administration,

His Excellency Associate Prof. Dr. Truong Manh Tien – Director General – Viet Nam Environment Protection Fund,

Dear representatives from international organizations, NGOs, and related agencies,

Ladies and gentlemen!

On behalf of IUCN Viet Nam Country Office, I am very happy to be here with you to celebrate World Wetlands Day in Viet Nam and I congratulate VEA/MONRE on organizing today's event.

Viet Nam is rich in freshwater and marine wetlands. These are mainly distributed in the Red River and the Mekong River Deltas and along the 3,260 km coastline. Current estimates are that there are 1 million hectares of relatively natural wetlands mainly concentrated in river mouths and around some island lagoons, and with 100,000 hectares in 12 lagoons from Thua Thien Hue to Binh Thuan province.

The Mekong Delta is the furthest downstream portion of the Mekong River Basin. The delta has a total area of about 4 million hectares and its wetlands are among the richest ecosystems of the basin, comprising tidal floodplains, coastal marshes, peat land marshes, estuaries, and mangroves. These wetlands are important breeding sites for many aquatic species migrating from the upper reaches of the Mekong River.

The Directory of Asian Wetlands lists over 25 wetland sites in Viet Nam that meet the criteria of Wetlands of International Importance. Despite this, only two wetlands are recognized as RAMSAR sites: Xuan Thuy National Park in the Red River Delta, and Bau Sau in Cat Tien National Park.

Issues in 2003, Decree 109 gave MONRE the authority to create wetlands conservation areas but in six years none have been created. This slow progress in the legal designation and protection of wetlands reflects a broader disregard for the goods and services that healthy ecosystems provide. Simply put, the goods and services of wetlands are ignored in favor of immediate economic growth because that is how government leaders are judged. That's why half the lakes in Ha Noi disappeared between 1995 and 2010.

The consequences of this growth at all costs approach to development are painfully clear in the Mekong Delta, which was until recently a vast natural wetland system. But over the last 30 years, tens of thousands of km of dykes and canals have converted the delta into something resembling a vast rice paddy. The delta's remaining natural wetlands survive as tiny fragments. Rice production has increased greatly. But the economic and human costs in terms of declining groundwater tables, poor water quality, acute pesticide poisoning, and increased dry season salt water intrusion are growing.

And there is a new threat to the Mekong Delta: the construction of dams on the Mekong River. Globally, all deltas are sinking naturally because of sediment compaction. What keeps them above water is the inflow of fresh sediment. But if dams are built, the sediment supply is cut off, and the delta sinks under the ocean. This is what has happened to the Mississippi Delta and is predicted to happen to the Mekong Delta under current scenarios. The rate of sinking will be even faster than the rate of sea level rise predicted in climate change scenarios, and the two forces combined could lead to a rapid land loss.

To address these threats requires strong government leadership because maintaining the Mekong Delta in a more natural state means relaxing rice production targets and dealing with complex international waters issues.

IUCN would like to continue to support MONRE's efforts to increase the number of RAMSAR sites and strengthen wetlands conservation in Viet Nam.

Thank you.

CÁC VÙNG ĐẤT NGẬP NƯỚC Ở VIỆT NAM: HÃY HÀNH ĐỘNG NGAY BÂY GIỜ ĐỂ GIẢI QUYẾT CÁC MỐI ĐE DOA MỚI

Ông Jake Brunner, Điều phối viên chương trình quốc gia, IUCN

27/2/2010

Kính thưa Gs. Ts. Bùi Cách Tuyến – Tổng cục trưởng – Tổng cục Môi trường,

Kính thưa Phó Gs. Ts. Trương Mạnh Tiến – Giám đốc – Quỹ Môi trường Việt Nam,

Thưa đại diện các tổ chức quốc tế, các tổ chức phi Chính phủ, các cơ quan ban ngành có liên quan.

Thưa các quý vị đại biểu!

Trước hết, thay mặt cho Tổ chức Bảo tồn Thiên nhiên Quốc tế IUCN tại Việt Nam, tôi rất vinh dự được có mặt tại đây hôm nay để chúc mừng Cục Bảo tồn Đa dạng Sinh học, Bộ Tài nguyên Môi trường (Bộ TN & MT) đã đứng ra tổ chức sự kiện ngày Đất ngập nước Thế giới tại Việt Nam.

Việt Nam là quốc gia có rất nhiều vùng đất ngập nước ngọt và nước mặn. Các vùng đất ngập nước phân bố chủ yếu ven sông Hồng, sông Mêkông và dọc đường bờ biển dài 3.260 km. Hiện nay, ước tính có khoảng 1 triệu hecta diện tích đất ngập nước tự nhiên, tập trung chủ yếu ở vùng cửa sông và các khu vực đầm phá. Việt Nam có 12 đầm phá phân bố từ tỉnh Thừa Thiên Huế đến Bình Thuận với tổng diện tích khoảng 100.000 hecta.

Đồng bằng sông Mêkông là khu vực hạ lưu sông Mêkông với diện tích khoảng 4 triệu hecta, các vùng đất ngập nước ở đây có hệ sinh thái rất đa dạng như hệ sinh thái đồng bằng ngập lũ chịu tác động của thủy triều, đầm lầy ven biển, đất than bùn, cửa sông, và rừng ngập mặn. Các vùng đất ngập nước đóng vai trò rất quan trọng trong việc cung cấp môi trường sống và thức ăn cho các loài sinh vật thủy sinh di cư đến từ thượng nguồn sông Mêkông.

Theo Danh mục các vùng đất ngập nước Châu Á, Việt Nam có tất cả 25 vùng đất ngập nước đáp ứng các tiêu chí để trở thành Khu đất ngập nước có tầm quan trọng quốc tế (hay còn gọi là khu Ramsar). Tuy nhiên, đến nay, Việt Nam mới chỉ có 2 khu Ramsar là Xuân Thủy thuộc châu thổ sông Hồng và Bàu Sấu thuộc VQG Cát Tiên.

Nghị định 109 của Chính phủ đã giao Bộ TN & MT là đầu mối đề xuất và xây dựng các khu bảo tồn đất ngập nước nhưng đã 6 năm qua, chưa có một khu bảo tồn đất ngập nước nào được thành lập. Lý do của việc này cho thấy sự quan tâm chưa đầy đủ về các hàng hoá và dịch vụ mà các hệ sinh thái đất ngập nước mang lại. Hàng hoá và dịch vụ do đất ngập nước mang lại chưa được chú ý đúng mức trong quá trình phát triển kinh tế hiện nay là do sự điều hành của những người đứng đầu Chính phủ. Việc một nửa diện tích các hồ ở Hà Nội bị mất đi từ năm 1995 đến năm 2000 đã cho thấy điều này.

Hậu quả của việc phát triển bằng mọi giá này đã gây tổn hại đáng kể cho vùng châu thổ sông Mêkông - một khu vực với hệ thống đất ngập nước tự nhiên rất lớn. Trong 30 năm qua, hàng chục nghìn km kênh, mương được xây dựng đã biến vùng châu thổ này thành khu vực trồng lúa lớn nhất của cả nước. Những vùng đất ngập nước tự nhiên còn sót lại ở đây chỉ rất nhỏ và manh mún. Tuy sản lượng gạo tăng đáng kể nhưng cái giá về kinh tế và

nhân văn mà chúng ta phải trả cũng đang tăng lên khi việc làm này gây giảm mực nước ngầm, suy giảm chất lượng nước ngọt, ô nhiễm thuốc trừ sâu trong đất và nước, thời gian khô hạn trong một năm dài hơn và diện tích nước nhiễm mặn tăng.

Hiện nay, một mối đe dọa mới đến châu thổ sông Mêkông chính là việc xây các con đập ở thượng nguồn. Các vùng đồng bằng châu thổ trên toàn cầu đang trở nên thấp hơn mực nước biển một cách tự nhiên. Lý do giúp các vùng đồng bằng này giữ được độ cao trên mực nước biển là do sự bồi lắng của dòng trầm tích. Nhưng nếu xây dựng các con đập, sự bồi lắng trầm tích sẽ không thể diễn ra và vùng đồng bằng châu thổ sẽ chìm xuống, nghĩa là nằm thấp hơn mực nước biển. Đây là điều đã xảy ra đối với châu thổ sông Mississippi và được dự báo là cũng sẽ xảy ra tương tự đối với vùng châu thổ sông Mêkông. Tốc độ chìm xuống hiện đang tăng nhanh hơn so với mức độ nước biển dâng được dự báo trong các kịch bản biến đổi khí hậu, và với sự kết hợp của cả hai yếu tố này thì việc mất đất sẽ xảy ra nhanh chóng.

Để giải quyết các mối đe dọa này đòi hỏi sự chỉ đạo mạnh mẽ từ Chính phủ nhằm duy trì sự tự nhiên vốn có của vùng châu thổ sông Mêkông mặc dù việc này có thể giảm năng suất và sản lượng gạo nhưng lại có thể giải quyết được các vấn đề phức tạp đang diễn ra trên toàn cầu liên quan đến nguồn nước ngọt.

Văn phòng IUCN tại Việt Nam mong muốn được tiếp tục hợp tác với Bộ TN & MT tăng số lượng các khu Ramsar và hỗ trợ công tác bảo tồn đất ngập nước tại Việt Nam.

Xin trân trọng cảm ơn!